

DREPTUL

LEGIslaTİUNE. — DOCTRINA. — JURISPRUDENȚĂ. — ECONOMIE POLITICA

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN, GEORGE MEITANI, G. G. DANIELOPOLU,
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

REVISTA APARE
JOIA ȘI DUMINECĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADELA SF. SPIRIDON, 3
TELEFON 41/57

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. revista nu apare

GR. G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani

Un număr vechiu 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

SUMAR:

Darea în plată este ea o vânzare? de d-l Const. Hagi-Theodoraky.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de casație și justiție, secțiunea II:* Varvara M. Busuioceanu și alții cu Ilinca D. M. Scutelnicu și alții (Pământ rural. — Instrăinare. — Urmărire silită. — Legile interpretative din 1879 și 1910).

Curtea de apel din București, secțiunea I: Maria Dumitrescu cu Ștefan Giuroiu (Vânzare. — Hotărâre obținută în contra vânzătorului posterior transcrierii vânzării. — Dacă e opozabilă cumpărătorului).

Comisia de apel din jud. Teleorman: Fiscul cu Primăria orașului T. Măgurele (Patentă. — Monopoluri publice. — Dacă pot fi privite ca întreprinderi comerciale).

Darea în plată este ea o vânzare?

Inalta Curte de casație și justiție, în secțiuni-unite, a hotărât, prin decizia No. 14 din 26 Noembrie 1915, că darea în plată (*datio in solutum*) este o vânzare, atât din punctul de vedere civil, cât și mai cu seamă din punctul de vedere fiscal¹⁾.

În fapt, casa Clayton Schuttleworth vânduse lui Andreescu niște mașini agricole, parte din preț pe bani gata, parte pe credit.

La scadența datoriei, Andreescu, neputând să plătească, a fost chemat în judecată, apoi ambele părți convin, prin act autentic, pentru stingerea restului datoriei, ca Andreescu să dea în plată casei Clayton mașinile cumpărate. Judecătorul care a instrumentat, impune actul la un timbru fix de 10 bani, conform art. 16 alin. 2 din legea timbrului, fiind vorba de o plată. Fiscul încheie proces-verbal de contravenție contra judecătorului și grefierului cari au primit actul — amenda privind numai pe aceștia — pentru că acțiunea era vorba de un *act de vânzare* de lucruri mobile, care trebuia scris pe o coală

timbrată de 10 lei (art. 23 l. timbr.), și cum actul fusese autentificat, părțile trebuiau să plătească și taxa de înregistrare de 3% (art. 47 din lege).

Casa Clayton Schuttleworth face apel, iar tribunalul anulează procesul-verbal de contravenție, fiind vorba în speță nu de o vânzare, ci de o dare în plată. Fiscul face recurs, pe motiv că «darea în plată nu este decât o vânzare care, mai ales față de legea timbrului, nu se diferențiază deloc de celelalte vânzări».

Curtea de casație casează sentința tribunalului de Ilfov și o trimite tribunalului de Prahova, care, printr-o sentință bine motivată în drept, anulează din nou procesul-verbal de contravenție. Fiscul face din nou recurs pe aceleași motive și, conform legii Curții de casație, afacerea se judecă în secțiuni-unite, care din nou casează hotărârea tribunalului Prahova, cu obligațiunea pentru instanța de trimitere a se conforma acestei jurisprudențe.

Singura chestiune care se pune din nou în discuțiune înaintea secțiunilor-unite, era aceea de a ști dacă dublul punct de vedere al dreptului civil și fiscal, există deosebi esențiale între aceste două acte juridice, dacă darea în plată în civil este o vânzare sau nu, și dacă, după legea timbrului, darea în plată este impusă la o taxă de timbru, iar vânzarea la o altă taxă de timbru și la un alt drept de înregistrare.

Ziceam Curții de casație în secțiuni-unite, că în adevăr între darea în plată și contractul de vânzare există o asemănare, un element comun, *datio*, adică transferarea dreptului de proprietate dela debitor la creditor, sau dela vânzător la cumpărător; însă deosebirea juridică *esențială* între darea în plată și vânzare, este că prima presupune ne-

1) A se vedea *Dreptul* No. 18 dela 6 Martie 1916.

apărat *preexistența unei datorii* pe care părțile, creditorul și debitorul, cată s'o stingă (*solutum*); pe când în contractul de vânzare nu există o datorie anterioară ce se stinge; el nu are, din contra, de efect de a creia două noi obligațiuni: pentru vânzător de a predă proprietatea lucrului vândut, iar pentru cumpărător de a plăti prețul (art. 1294 c. civ.). Dealtfel, tot din punctul de vedere juridic, darea în plată este un contract unilateral, pe când vânzarea este un contract bilateral.

La acest argument juridic, invocat înaintea secțiunilor unite, Curtea răspunde prin considerentul următor :

«Considerând că, darea unui lucru în plată are de obiect, în primul rând, transmisiunea proprietății lucrului către creditorul căruia se datorește o sumă de bani, iar ca accesoriu liberațiunea debitorului de plata datoriei, liberațiune care nu este altceva decât prețul transmisiunii lucrului, adică al vânzării lui».

Așă să fie oare? Or, darea în plată are de *obiect principal*, în convențiunea ce intervine între părți, stingerea datoriei preexistente, aceasta este intențiunea lor comună și ea consecință transmisiunea proprietății lucrurilor mobile, care în nici un caz nu poate fi prețul vânzării, darea în plată în drept civil nefiind o vânzare, ci presupune preexistența unei obligațiuni isvorită dintr'un contract anterior de vânzare, al cărui preț n'a fost plătit decât în parte, obligațiune pe care părțile înțeleg să o stingă prin darea în plată.

Dar Curtea de casație, în sprijinul tezei sale că darea în plată și contractul de vânzare este unul și același lucru și că nu există nici o deosebire din punct de vedere juridic, invoacă din oficiu un argument, tras din art. 1307 c. civ., în următorul considerent :

«Că, însuș legiuitorul, prin art. 1307 c. civ., consideră darea în plată drept vânzare, căci enumerând cazurile când vânzările se pot face între soți, dispune că vânzarea se poate face, în caz de separațiune de patrimonii, când unul din soți dă celuilalt, drept plata unei datorii: o avere a sa».

Or, art. 1306 c. civ., aplică contractului de vânzare o regulă generală de principiu când zice: «pot cumpără și vinde toți cărora nu le este oprit prin lege». Art. 1307 c. civ. (art. 1595 c. fr.) este o *excepție* la această regulă generală, că vânzările sunt interzise între soți. Dacă legiuitorul ar fi permis vânzările între soți, s'ar fi permis soților în mod fatal: 1° să-și facă între ei, prin mijlocul vânzărilor simulate, liberalități excedând cotitatea disponibilă; 2° de a da acestor liberalități caracterul de irevocabilitate, pe care legea le-o refuză; 3° de a fraudă pe creditori, permițând soțului care are datorii de a trece bunuri în patrimoniul soțului care n'are datorii.

Dar nu numai vânzările sunt prohibite între soți, ci chiar darea în plată este prohibită, și art. 1307 nu o permite decât în cele trei cazuri, prevăzute de acest articol (A se vede art. 1595 c. civ. fr., 1307 c. civ. r.; Fuzier-Herman, vol. IV, pag. 33, § 9, 10, 11, și 12; Pothier, *Vente*, No. 609; Guillouard, t. I, No. 67; Baudry-Lacantinerie, t. III, No. 478; Laurent, t. XXIV, No. 151; Aubry et Rau, t. IV, p. 157, § 318; Mourlon, t. III, p. 236).

Dealtfel, doctrina critică terminologia art. 1595 c. civ. fr. Așă dar, argumentul tras din art. 1307 c. civ. este contrar tezei susținută de Inalta Curte.

Apoi, Curtea, printr'un ultim considerent, pretinde că, chiar din punct de vedere *fiscal*, nu există nici o deosebire între darea în plată și vânzarea.

Iată considerentul :

«Că, prin urmare, *cesiunea de bunuri mobiliare*, ce un debitor face creditorului său drept plata unei datorii, este o adevărată transmisiune de proprietate care, din punctul de vedere al legii timbrului, nu are nici o deosebire de vânzările propriu zise...».

Observ, în treacăt, că cuvintele de «cesiunea de bunuri mobiliare», nu-și are rostul lor, fiind vorba în speța noastră de bunuri mobiliare corporale cari se vând, neputând fi cesionate decât bunurile mobiliare incorporale.

Dar din punct de vedere fiscal, legea timbrului asimilează ea oare vânzările bunurilor mobiliare corporale cu dările în plată? Nicidecum!

În adevăr, *art. 23 alin. 5* supune la taxa timbrului fix de 10 lei coala, actele de vânzare mobiliare; *art. 47 alin. 1* supune la taxa de înregistrare de 3% vânzările de bună voe mobiliare, când se va fi dresat un contract legalizat de tribunal sau altă autoritate; iar *art. 16 alin. 2* supune la plata timbrului de 10 bani, toate chitanțele de plată. Actul nostru, în contra căruia s'a dresat proces-verbal de contravenție, fiind un contract unilateral, prin care constatam o plată, trebuie impus ca atare cu un timbru de 10 bani, conform art. 16 alin. 2, și nu ca un *contract* de vânzare bilateral, conform art. 23 și 24 din legea timbrului.

Legile fiscale fiind de strictă interpretare, și acolo unde legiuitorul nu distinge, judecătorul nu poate să facă distincțiuni, pentru că el nu face decât să aplice legea. Dacă însă fiscul crede că dările în plată trebuiesc taxate ca vânzări, n'are decât să intervie pe calea legislativă să modifice legea.

Așă dar, ca concluziune, atât din punct de vedere al principiilor de drept civil, există deosebiri esențiale între vânzare și darea în plată, cât și

din punct de vedere fiscal, ambele aceste fapte juridice sunt taxate deosebit prin legea actuală a timbrului.

Constantin Hagi-Theodoraky

Avocat.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA II.

Audiența dela 12 Ianuarie 1916

Președinta d-lui V. Râmniceanu, președinte

Varvara M. Bustioceanu și alții cu Ilinca D. M. Scutelnicu și alții

PĂMÂNT RURAL. — ÎNSTRĂINARE. — URMĂRIRE SILITĂ. —

LEGILE INTERPRETATIVE DIN 1879 ȘI 1910. — ART. 132 DIN CONSTITUȚIE.

Singurile excepțiuni aduse principiului inalienabilității pământurilor rurale, fiind numai schimburile de pământ de aceeaș calitate și întindere și vânzările de bună voe către comună sau una din persoanele arătate de lege, nu se poate, pe motive de analogie sau identitate de rațiune, să se admită pe lângă aceste excepțiuni și înstrăinările pe calea urmării silite.

Astfel fiind, Curtea de apel a dat o bună interpretare legilor de împrumut rurală, când a decis că înstrăinarea silită a pământurilor date după aceste legi a fost absolut interzisă, fără nici o excepțiune pentru acele persoane cari, după legile interpretative din 1879 și 1910, ar avea calitatea să dobândească prin cumpărări de bună voe asemenea pământuri.

No. 3. — Respins, ca nefundat, recursul făcut de Varvara Moise Busuioceanu și alții, contra deciziunii Curții de apel din Craiova, s. II, No. 137 din 1915, în proces cu Ilinca D. M. Scutelnicu și alții.

S'au ascultat: citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier C. Niculescu; d-l avocat N. Durma, pentru recurenți, în dezvoltarea motivului de casare; d-l avocat I. Văsănescu, pentru intimați, în combateri.

Curtea deliberând,

Asupra motivului de casare invocat:

«Greșita interpretare a legii de împrumut rurală din 1864 și cea din 1879, relativă la pământurile date sătenilor și declarate inalienabile.

«In adevăr, de oarece legea permite înstrăinarea acestor pământuri comunei sau altor săteni ce n'ar posedă mai mult de 5¹/₂ hectare, fără a distinge dacă această înstrăinare trebuie făcută numai de bună voe, iar nu și silită, Tribunalul și Curtea numai prin o greșită interpretare ajunge la distincția între înstrăinările de bună voe și cele silite, distincție ce nu rezultă din textul legii și pe care instanțele de fond o fac pe considerațiuni ce nu pot fi ținute în seamă».

Având în vedere că, prin decizia supusă recursului, Curtea de apel din Craiova a respins apelul făcut de recurente și a confirmat sentința tribunalului Teleorman, No. 22 din 1912, prin care s'a admis contestațiunea intimatelor în recurs și a fost scos de sub urmărirea un pământ dat după legea rurală din 1864, proprietatea intimatelor, pus în urmărire silită de recurente; că, motivul pentru care s'a admis contestațiunea, este că pământurile date după legea rurală nu pot fi urmărite silite, chiar dacă recurenții, la vânzare, ar avea calitatea de a dobândi de bună voe aceste pământuri;

Considerând că, din combinarea art. 7 din legea rurală dela 1864, interpretat prin legile dela 1879 și 1910 cu art. 132 din Constituție, rezultă că, la principiul inalienabilității pământurilor rurale s'a exceptat numai schimburile de pământ de aceeaș calitate și întindere și vânzările de bună voe către comună sau una din persoanele arătate de lege; că, acestea fiind singurele excepțiuni, nu se poate, pe motive de analogie sau identitate de rațiune, să se admită și înstrăinările pe calea urmării silite;

Că, înstrăinarea silită a fost proibită în mod absolut, rezultă și din art. 42 al legii judecătorilor de ocoale din 1896, menținut de legea judecătorilor de ocoale actuală (art. 110), după care, aceste pământuri nu pot fi urmărite fără nici o distincțiune sau excepțiune pentru comună sau pentru sătenii neîmprumutați, cum face legea din 1879;

Considerând că, rațiunea acestei proibițiuni absolute este sollicitudinea legiuitorului de a nu se înstrăina cu ușurință pământurile date sătenilor într'un interes de înaltă ordine socială și politică, știut fiind ușurința cu care se contractează de săteni datoriile ce servă de bază urmărilor silite și condițiunile rele în care s'ar vinde silite aceste pământuri;

Că, așa fiind, Curtea de apel a dat o bună interpretare legilor de împrumut rurală, când a decis că înstrăinarea silită a pământurilor date după aceste legi a fost absolut interzisă, fără nici o excepțiune pentru acele persoane cari, după legile interpretative din 1879 și 1910, ar avea calitatea să dobândească prin cumpărări de bună voe asemenea pământuri;

Că, dar, recursul urmează să fie respins.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI
SECȚIUNEA I.

Audiența dela 20 Mai 1915

Președința d-lui Al. Dem. Oprescu, consilier

Maria Dumitrescu cu Ștefan Giuroiu

VÂNZARE.—HOTĂRIRE OBTINUTĂ ÎN CONTRA VÂNZĂTORULUI POSTERIOR TRANSCRIERII VÂNZĂRII.—DACĂ E OPOZABILĂ CUMPĂRĂTORULUI.—ART. 1295 C. CIV. ȘI 723 PR. CIV.

VÂNZARE.—CUMPĂRĂTOR.—DREPTUL DE A SE SUBSTITUI VÂNZĂTORULUI ÎN ACȚIUNILE ÎNCEPUTE DE ACESTA.—ART. 1295 C. CIV.

FILIAȚIUNE NATURALĂ.—DOVADA EI FAȚĂ DE MAMĂ.—ACTELE NAȘTEREI.—RECUNOAȘTERE PRIN ACT.—ART. 304 C. CIV.

FILIAȚIUNE NATURALĂ.—RECLAMAREA EI ÎN CF PRIVEȘTE PE MAMĂ.—ÎNCEPUT DE DOVADĂ SCRISĂ.—ART. 297, 308 ȘI 1197 C. CIV.

10 Vanzătorul rămânând străin de lucrul vândut și el neputând reprezenta pe cumpărător, urmează că dacă, după vânzarea petrecută în cursul instanței, și în urma transcrierii ei, se dă o hotărîre care rămâne definitivă, prin care vânzătorul perde lucrul vândut, această hotărîre nu poate fi opozabilă cumpărătorului care n'a participat la acea hotărîre, fiind pentru el *res inter alios iudicata*.

20 Cumpărătorul intrând în toate drepturile vânzătorului, urmează că el se poate substitui acestuia într-o instanță începută, ordecâteori are interes a o face și dacă se găsește în termen util.

30 Pentru ca actul de naștere să poată face dovada legală a filiațiunii naturale, cu privire la mamă, trebuie ca aceasta să recunoască însăși prin actul de naștere că copilul este născut dintr'ânsa. Fără o asemenea recunoaștere, actul este inoperant și el nu poate face altă dovadă decât că un copil s'a născut, fără a stabili însă din ce femeie s'a născut.

40 Prin început de dovadă scrisă, cerut de legiuitor prin art. 308 c. civ., pentru ca un copil natural să-și poată reclama filiațiunea sa față de mamă, se înțelege începutul de dovadă scrisă definit de art. 1197 c. civ., de sub capitolul probelor, iar nu începutul de dovadă scrisă, de care vorbește art. 297 c. civ., din capitolul referitor la dovedirea filiațiunii copiilor legitimi.

S'au prezentat: apelanta, asistată de d-l avocat C. Pănaiteșcu; intimății, asistați de d-l avocat I. Ionescu-Boteni.

Curtea,

Asupra apelului făcut de Maria Dumitrescu, cu petițiunea înregistrată la No. 1571 din 11 Februarie 1915, în contra sentinței civile cu No. 49 din 22 Ianuarie 1915, a tribunalului Ilfov, secția III, prin care s'a respins ca nesustinută opozițiunea făcută de Elena Ionescu, cu autorizația soțului ei Ion Ionescu, în contra sentinței No. 670 din 1 Noembrie 1914, care a admis

acțiunea lui Ștefan Giuroiu și a recunoscut acestuia dreptul de proprietate la jumătate din imobilul din București, str. Occidentului No. 6, fost 27, ordonând eșirea din indiviziune;

Având în vedere că, din debaterile orale urmate înaintea Curței, din actele aflate în dosar, din cele prezentate de părți și din concluziunile scrise ce s'au depus, se constată în fapt, următoarele:

În anul 1893, luna Martie 1, încetează din viață Zoe, zisă Zinea, zisă și Zoia Voiculescu, din București, născută Stan Giuroiu, zis Ion Giuroiu, pe urma căreia a rămas, între altă avere, și un imobil situat în București, strada Occidentului No. 6, fost 27, iar ca moștenitoare, fiica sa legitimă, Elena Ionescu, fostă căsătorită cu Gh. Roman, născută din prima căsătorie cu Ilie Popescu.

Prin petițiunea înregistrată la No. 428 din 3 Aprilie 1914, adresată primului-președinte al tribunalului Ilfov, Ștefan Giuroiu, pretinzându-se că este fiu natural al decedatei Zoe Voiculescu, născută Giuroiu, născut după desfacerea căsătoriei dintre Zoe Giuroiu cu primul ei soț, Ilie Popescu, face acțiune în contra Elenei Ionescu și cere să i se recunoască dreptul la jumătate din imobilul din București, str. Occidentului, și a se ordona eșirea din indiviziune, iar tribunalul Ilfov, secț. III, prin sentința No. 670 din 1 Noembrie 1914, găsește că acțiunea este fundată și o admite, în lipsa pârâtei Elena Ionescu.

La 18 Noembrie 1914, cu petițiunea înregistrată la No. 20514, Elena Ionescu, cu autorizația soțului ei Ion Ionescu, face opozițiune în contra zisei sentințe, iar la 29 Noembrie 1914, mai înainte de judecarea opoziției, dânsa vinde imobilul din strada Occidentului, cu actul autentificat de tribunalul Ilfov, secția de notariat, la No. 19702 și transeris la No. 10432 din 1914, Mariei Dumitrescu.

În urmă, tribunalul Ilfov, prin sentința No. 49 din 22 Ianuarie 1915, respinge ca nesustinută opozițiunea făcută de Elena Ionescu.

La 29 Ianuarie 1915, Ștefan Giuroiu, cere tribunalului să comunice cumpărătoarei Maria Dumitrescu, copii de pe ambele sentințe pronunțate de tribunal în cauză, iar la 3 Februarie 1915, vinde și dânsul, cu actul autentificat de tribunalul Ilfov, secția de notariat, la No. 1605 și transeris la No. 834 din 1915, jumătatea ce pretinde că avea în imobilul din str. Occidentului, lui O. Lugoșeanu.

În urmă, la 11 Februarie 1915, cu petițiunea înregistrată la No. 1571, Maria Dumitrescu face apel în contra sentinței tribunalului Ilfov, secț. III, No. 49 din 1915, apel care s'a constatat că este în termen și asupra căruia Curtea urmează a se pronunța.

Acestea fiind faptele.

Având în vedere că, acțiunea reclamantului Ștefan Giuroiu, făcută în pretinsa calitate de fiu natural al decedatei Zoe Voiculescu, născută Giuroiu, reprezentat azi ca intimat de către O. Lugoșanu, cumpărătorul drepturilor sale, consistă în aceea că pârâta Elena Ionescu, sora sa, reprezentată de apelanta Maria Dumitrescu, substituită numitei prin cumpărătoare, să fie obligată să-i recunoască dreptul de proprietate la ju-

mătate din imobilul situat în București, str. Occidentului No. 6, fost 27, rămas moștenire dela mama lor Zoe Voiculescu, născută Giuroiu, și să se ordone eșirea din indiviziune asupra zisului imobil;

Având în vedere că, intimații Ștefan Giuroiu și O. Lugoșeanu, mai înainte de a intra în discuțiunea de fond a procesului, au ridicat excepțiunea autorității lucrului judecat, susținând că sentința tribunalului Ilfov, secția III, No. 49 din 1915, prin care se respinge ca nesusținută opozițiunea făcută de Elena Ionescu și se confirmă prima sentință No. 670 din 1914, care le dă câștig de cauză, n'a fost apelată, după cum se constată din certificatul grefei, de către Elena Ionescu, în termenul de două luni dela pronunțare, în conformitate cu dispozițiunile art. 319 pr. civ., și căpătând autoritatea lucrului judecat, ea este opozabilă apelantei Maria Dumitrescu, care a cumpărat dela dânsa imobilul în litigiu după facerea opozițiunii și înaintea judecării ei, conchizând la respingerea apelului făcut de Maria Dumitrescu, pe baza acestei autorități de lucru judecat;

Având în vedere că, chestiunea dedusă Curței este aceea de a se ști dacă o parte litigantă, vânzând lucrul care face obiectul procesului, mai poate ca să continue instanța și dacă prin consecința hotărârea dată în urmă față de dânsa este opozabilă cumpărătorului care a transcris titlul său;

Considerând că, din principiile stabilite de legiuitor, în materie de vânzare și în special din art. 1295 c. civ., rezultă că, celce vinde un lucru, se desbracă de toate drepturile ce aveă până în momentul convențiunii asupra lui și le transmite cumpărătorului, care, în calitate sa de succesori cu titlu particular, devine stăpân exclusiv, având singur dreptul și interesul la conservarea lucrului;

Că, efectul transmisiunii acestor drepturi nu se mărginește numai între părțile contractante, ci se întinde și față de cei de al treilea, cărora cumpărătorul poate să-l opună din momentul transcrierii titlului său, conform art. 723 pr. civ.;

Considerând că, odată stabilit că vânzătorul rămâne străin de lucrul vândut și că deci el nu poate să reprezinte pe cumpărător, apoi de aci decurge consecința juridică că dacă, după vânzarea petrecută în cursul instanței și în urma transcrierii, se dă o hotărâre care rămâne definitivă, prin care vânzătorul pierde lucrul

vândut, această hotărâre nu poate fi opozabilă cumpărătorului care n'a participat la acea hotărâre, fiind *res inter alios judicata*;

Că, prin urmare, în speță, sentințele No. 49 din 1915 și No. 670 din 1914, date între vânzătoarea Elena Ionescu și Ștefan Giuroiu, nu pot fi opuse cumpărătoarei Maria Dumitrescu ca autoritate de lucru judecat;

Considerând că, din aceleaș principii de mai sus, rezultând că cumpărătorul intră în toate drepturile vânzătorului, apoi consecința juridică este că el se poate substituî în locul acestuia într'o instanță începută, oridecâteori are interes a o face și dacă se găsește în termen util;

Considerând că, în speță, reclamantul Ștefan Giuroiu, după ce a obținut câștig de cauză prin prima sentință în contra Elenei Ionescu și după ce s'a respins opoziția acesteia, el a comunicat sentința dată asupra opoziției cumpărătoarei Maria Dumitrescu, care, în termen util, a declarat apelul de față;

Că, astfel fiind, numita apelantă este bine venită a se apăra în contra acțiunii făcută autoarei sale Elena Ionescu de Ștefan Giuroiu;

Având în vedere că, prin această acțiune, după cum s'a văzut mai sus, Ștefan Giuroiu, pretinzând că este fiu natural al decedatei Zoe Voiculescu, născută Giuroiu, cere ea sora sa Elena Ionescu să-i recunoască dreptul de proprietate la jumătate din imobilul situat în București, strada Occidentului No. 6, fost 27 rămas moștenire dela mama lor, și să se pronunțe eșirea din indiviziune;

Având în vedere că, în prealabil, înaintea Curții, Ștefan Giuroiu trebuind să dovedească calitatea sa de fiu natural al decedatei Zoe Voiculescu, născută Giuroiu, a invocat, în primul rând, extractul sub No. 8769 din 1914, de pe actul său de naștere, No. 3887 din 7 August 1887, emanat dela ofițerul stărei civile al comunei București, susținând că din acest act rezultă recunoașterea mumei că el este fiul ei natural;

Considerând că din dispozițiunile art. 304 c. civ., rezultă, în mod învederat, că, pentru ca actul de naștere să poată face dovada legală a filiațiunii naturale, cu privire la mumă, trebuie ca aceasta să recunoască însăș, prin actul de naștere, că copilul este născut de dânsa;

Că, fără o asemenea declarațiune de recunoaștere, actul de naștere este inoperant și, conform doctrinei și

jurisprudenței generalmente admise, el nu poate face altă dovadă decât că un copil s'a născut, fără a stabili din ce femei s'a născut;

Considerând că, în speță, din actul de naștere prezentat de Ștefan Giuroiu, nu se constată că pretinsa lui mamă Zoe Voiculescu, născută Giuroiu, ar fi făcut ofițerului stărei civile o declarațiune de recunoaștere că Ștefan Giuroiu e fiul său; că, dacă din act rezultă că moașa Ioana Gheorghe a declarat că copilul născut e fiul natural al femeii Zoe Ionescu Giuroiu, o asemenea declarațiune nu poate echivala cu o recunoaștere din partea mamei;

Considerând că, nu se poate invoca dispozițiunile art. 292 c. civ., și susține că, după cum filiațiunea copiilor legitimi se dovedește prin actul de naștere trecut în registrele stărei civile, tot astfel poate fi stabilită și filiațiunea naturală, căci textul art. 292, fiind pus sub titlul «Despre dovedirea filiațiunei copiilor legitimi», nu poate să fie aplicat și la filiațiunea naturală, întrucât o asemenea dispozițiune n'a fost produsă de legiuitor, când vorbește de dovedirea filiațiunei naturale;

Că, o asemenea distincțiune, ca și altele, se explică și se învederează ușor din sistemul admis de legiuitor, care a voit să trateze cu o deosebită favoare dovedirea filiațiunei legitime, restrângând dovada în ce privește filiațiunea naturală, în scopul de a nu se da naștere la abuzuri;

Că, astfel fiind, actul de naștere invocat de Ștefan Giuroiu nu poate fi primit ca o dovadă a filiațiunei sale naturale;

Având în vedere că, intimatul Ștefan Giuroiu a susținut, în al doilea rând că, dacă actul de naștere nu va fi primit ca o dovadă completă a maternității, sale, atunci, acest act, împreună cu buletinul de naștere, cu cererile de înscriere în școli și cu certificatele de studii pe cari le prezintă, în cari, în unele se vede că este numit ca fiu natural al decedatei Zoe Voiculescu, născută Giuroiu, iar în altele tratat de Elena Ionescu ca frate și de soțul acesteia ca cumnat, să fie socotită ca un început de dovadă scrisă, în sensul art. 297 c. civ., și să i se permită, conform art. 308 c. civ., a completa proba filiațiunei sale cu martori;

Având în vedere dispozițiunile art. 308 c. civ., care zice că, cercetarea maternității este primită; că, copilul ce-și va reclama pe mama sa va fi dator a dovedi că

el este acelaș copil pe care ea l'a născut și că copilul nu va fi primit a dovedi aceasta prin martori, decât numai atunci când va fi început de dovadă înscris;

Având în vedere că legea prevede două feluri de începuturi de dovadă înscris, unul general, care formează dreptul comun, care are o putere de aplicațiune mai restrânsă, din punctul de vedere al sorgințelor de unde derivă, pus în art. 1197 c. civ., unde se zice că începutul de dovadă este orice scriptură a aceluia contra căruia s'a format pretențiunea sau celui ce el reprezintă, și care scriptură face să fie crezut faptul pretins, și altul special, cu o întindere de aplicațiune mai largă, din acelaș punct de vedere al sorginților, prevăzut în art. 297 c. civ., dela capitolul intitulat «Despre dovedirea filiațiunei copiilor legitimi», în care se spune că începutul de dovadă înscris rezultă din titluri de familie, registre și hârtii casnice ale tatălui sau ale mamei, din acte publice sau chiar private emanate dela una din părțile ce figurează în contestațiune, sau cari ar avea vreun interes în chestiune, dacă ar fi în viață;

Că, față de aceste dispozițiuni, mai înainte de a se vedea dacă actele prezentate au caracterul începutului de dovadă înscris, trebuie a se examina la care din cele două începuturi de dovadă, prevăzute de lege, s'a referit art. 308 c. civ.;

Considerând că legea, prin art. 1197 c. civ., dând o definițiune generală începutului de dovadă scrisă, care formează regula comună, această regulă urmează a-și întinde aplicațiunea ei la toate materiile de drept, afară de o derogatiune specială și o asemenea derogatiune nu există în cazul prevăzut de art. 308 c. civ.;

Considerând că, art. 297 c. civ., constituie o derogatiune dela principiul general, pus în art. 1197 c. civ., dar această derogatiune, ca orice excepțiune, trebuie a fi mărginită numai la cazurile pentru care a fost creată; or, cum citatul text 297 este așezat sub capitolul dovedirii filiațiunei legitime, el nu poate fi întins prin interpretare la filiațiunea copiilor naturali, din art. 308, care se găsește într'un alt capitol și care este îngrădită de reguli speciale;

Că, excepțiunea este consacrată numai în favoarea copiilor legitimi, aceasta se învederează din însuș textul art. 297, care, vorbind ca mijloc de probațiune despre titluri de familie, prin aceasta a exclus pe copii naturali, cari este generalmente recunoscut că nu pot avea familie;

Considerând că, obiecțiunea ce s'ar putea face că definițiunea începutului de dovadă scrisă, dată de art. 297 trebuie a se aplica la filiațiunea naturală ca și la cea legitimă, pe motiv că nu se poate concepe ca legiuitorul în aceeaș materie a filiațiunei să întrebuinteze două sisteme deosebite, această obiecțiune nu e fundată, de oarece întrebuintarea a două sisteme se învederează din multiplele distincțiuni pe care legiuitorul le face între copiii legitimi și naturali, în scopul de a favoriza cât mai mult pe cei d'întâi și de a trata cât se poate de defavorabil pe cei din urmă;

Că, una din aceste distincțiuni, care învederează voința legiuitorului, este cea prevăzută de art. 296 c. civ., în care se spune că, pentru dovedirea filiațiunei legitime, dovada cu martori este primită și în cazul existenței unor prezumpțiuni sau indicii grave, care ar face verosimilă filiațiunea, ceea ce în materie de filiațiune naturală, cu privire la mamă, este inadmisibil, față de dispozițiunile categorice ale art. 308 c. civ., care nu permite dovada cu martori decât atunci când este un început de dovadă scrisă;

Considerând că, argumentul tras din împrejurarea că, în momentul redactării art. 308, neexistând încă dreptul comun din art. 1197 c. civ., care a fost redactat mult mai târziu, dispozițiunea din art. 308 nu se putea referi la dânsul, ci la art. 297, care fusese dejă redactat, nu s'ar putea opune, de oarece în legislațiunea franceză, care a servit de model legiuirii noastre, prin art. 1347, corespunzător art. 1197 c. civ. român, nu s'a făcut altceva decât să se reproducă regula de drept comun din vechiul drept francez, care există la redactarea art. 341 c. civ. francez, corespunzător art. 308 c. civ. român și deci se putea referi la dânsul;

Că, dar, din aceste considerațiuni, rezultă că începutul de dovadă scrisă, de care vorbește art. 308, este cel din art. 1197, iar nu cel din art. 297 c. civ.;

Având în vedere că, în speță, Ștefan Giuroiu prezintă ca început de dovadă scrisă următoarele acte: extractul de pe actul de naștere sub No..... și buletinul de naștere sub No. 3887 din 1887, eminate dela ofițerul stărei civile din București, în care se vede că Ștefan Giuroiu este declarat ca fiu natural al decedatei Zoe Voiculescu, născută Giuroiu; certificatul No. 206 din 1915, emanat dela direcțiunea școlii primare No. 30 din București, din care se constată că, la înscrierea sa în clasa I primară, s'a prezentat Elena Gh. Roman,

actuala Elena Ionescu, și Gh. Roman, soțul acesteia, preținși soră și cumnat; certificatul No. 88 din 1900 de absolvirea celor patru clase primare, emanat dela Ministerul instrucțiunei publice; petițiunea adresată inspectorului general al învățământului secundar de către Ion Ionescu care, în calitate de cumnat al său, cere de a fi dispensat pentru a fi înscris în clasa I secundară; alte două petițiuni adresate de acelaș Ion Ionescu și în aceeaș calitate, către directorul gimnaziului Cantemir, prin care se cere, printr'una înscrierea sa în clasa I secundară, iar printr'alta să se arate situațiunea lui școlară; și, în fine, un certificat emanat dela direcțiunea gimnaziului Cantemir, din care se constată absolvirea celor patru clase secundare;

Considerând că, actele prezentate nu îndeplinesc caracterul de început de dovadă scrisă, în înțelesul art. 1197 c. civ., de oarece, dacă ele conțin declarațiuni din cari ar rezultă că Ștefan Giuroiu este fiul natural al decedatei Zoe Voiculescu, născută Giuroiu, aceste declarațiuni sunt inoperante, întrucât ele nu emană dela Zoe Voiculescu, pretinsa mamă a lui Ștefan Giuroiu, ci dela persoane cu totul străine;

Considerând că, chiar în cazul în care s'ar admite că începutul de dovadă scrisă, la care se referă art. 308 c. civ., este cel prevăzut de art. 297 c. civ., încă actele menționate nu pot fi luate ca început de dovadă, întrucât ele nu pot fi considerate ca titluri de familie sau registre și hârtii casnice ale preținsei mame Zoe Voiculescu, născută Giuroiu; că, aceste acte nu pot fi socotite nici ca acte publice sau private, eminate dela una din părțile ce figurează în contestațiune, căci singura parte din proces dela care s'ar cere să emane asemenea acte, este Elena Ionescu; or, nici unul din zisele acte, nici cele de naștere, nici cele de studii nu conțin vreo declarațiune personală a numitei, cu privire la filiațiunea lui Ștefan Giuroiu, pentru ca să se poată susține că actele emană dela dânsa;

Având în vedere că, intimatul Ștefan Giuroiu a mai susținut, în cele din urmă, că dacă actele prezentate nu vor putea fi luate ca început de dovadă scrisă, atunci prezumpțiunile și indiciile ce rezultă dintr'ânsele să fie socotite ca început de dovadă în general și să i se admită a complectă proba cu martori;

Considerând că, conform art. 296 c. civ., indiciile oricât de grave ar fi, nu pot fi socotite ca început de dovadă, care să fie complectată cu martori, decât pentru

stabilirea filiațiunii legitime, întrucât, pedeoparte, dispozițiunile citatului text sunt așezate la materia care tratează despre dovada acestei filiațiunii, iar pedealtăparte, fiindcă art. 308, care tratează despre cercetarea maternității, nu permite martori, decât când există început de dovadă scrisă;

Că, astfel fiind, proba testimonială invocată de Ștefan Giuroiu trebuie a fi respinsă;

Că, prin urmare, întrucât Ștefan Giuroiu numai are nici o altă dovadă cu care să stabilească că este copil natural al decedatei Zoe Voiculescu, născută Giuroiu, și că are vocațiune la moștenirea acesteia, Curtea cată să admită apelul făcut de Maria Dumitrescu și reformând sentința tribunalului, să respingă acțiunea;

Având în vedere și cheltuelile de judecată cerute de apelantă, pe care Curtea, în aprecierea ei, le fixează la suma de 150 lei, și obligă pe intimat a le plăti.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier Al. Dem. Oprescu, admite apelul.

Semnați: Al. Dem. Oprescu, P. Hagiopol, I. Ionescu-Dolj.

COMISIUNEA DE APEL DIN JUD. TELEORMAN

Audiența dela 1 Martie 1916

Președinta d-lui Traian Alexandrescu
Prim-președinte al trib. Teleorman

Fiscul cu Primăria orașului T.-Măgurele

PATENTĂ.— MONOPOLURI PUBLICE.— DACĂ POT FI PRIVITE
CA ÎNTRINDERI COMERCIALE.— ART. I L. PATENT.— ART. 8
C. COM.

Patenta, constituind un impozit profesional, nu poate fi percepută în persoana Statului, județelor sau comunelor, cari, potrivit art. 8 c. com., nu pot avea calitatea de comercianți și cari, prin instituirea de monopoluri asupra producției sau prin municipalizarea serviciilor publice, nu fac altceva decât să institue un impozit deghizat sau să ia o măsură protectoare, în baza dreptului acordat puterii publice de doctrina economică a intervenționismului de stat.

Comisiunea,

Având în vedere apelul introdus de fisc, prin petițiunea înregistrată la No. 38907 din 1915, contra de-

ciziunei No. 640 din 1916, a comisiunei comunale de prefaceri anuale, din orașul T.-Măgurele, prin care s'a infirmat impunerea la patentă de cl. I, făcută asupra primăriei orașului T.-Măgurele, pentru că ar exercită acte de comerț, consistând în aceea că vinde particularilor energia electrică trebuincioasă pentru iluminatul locuințelor;

Având în vedere că, pentru lămurirea chestiunei dedusă în judecata acestei comisiuni, urmează să se examineze, în prim loc, care este caracterul monopolurilor publice.

Considerând că monopolurile de producție ale Statului și subdiviziunilor sale nu pot fi privite ca întreprinderi comerciale, deoarece ele servesc să alimenteze bugetul public, fiind admis, în genere în economia politică, că atât municipalizarea serviciilor publice, cât monopolurile instituite asupra diferitelor ramuri de producție constituiesc sau un impozit deghizat, sau un act de intervenție protectoare a Statului, făcut pe temeiul doctrinei intervenționiste a socialismului de stat (A. Jourdain, *Cours analytique d'économie politique*, p. 161; Charles Gide, *Principes d'économie politique*, p. 619).

Că, de asemenea, în nici într'un caz, instituirea unui monopol public nu poate constitui un act de comerț, întrucât, din punctul de vedere obiectiv, potrivit principiului pas de art. 8 c. com., Statul, județul și comuna nu pot fi comercianți, iar sub raportul caracterului obiectiv al actelor de comerț, monopolul nu poate avea un asemenea caracter, de oarece lipsește elementul speculativ, fiind evident că puterea publică nu-și creiază aceste izvoare de venit spre a se îmbogăți, ci spre a-și procura mijloacele financiare, cu cari să facă față nevoilor de ordin general și să răspundă astfel misiunii sale publice;

Considerând că, după dispozițiunile art. 1 din legea patentelor, patenta este un impozit strâns legat de calitatea de profesionist liber — comerț, industrie sau exercițiul altei profesii — iar după principiile generale ale dreptului constituțional, Statul nu poate fi considerat, în manifestarea diferitelor sale atribuțiuni, ca un profesionist, ci ca un organ de conservățiune, de coordonare și de privighere a intereselor generale.

Pentru aceste motive, infirmă impunerea, etc.

Semnați: Traian Alexandrescu, I. Ivănuș.